

але при цьому він повинен бути актуальним та зверненим до різних цільових аудиторій, як зовнішніх, так і внутрішніх.

Комунікативну діяльність вишу слід оцінювати насамперед з позицій кінцевого адресата, наприклад, проводити аудит сайту, робити контрольні дзвінки за тими телефонами, які вказуються в рекламних матеріалах та на сайті, порівнювати реальний результат з очікуваннями цільових аудиторій – наприклад, щодо доступності інформації, доброзичливості та коректності персоналу.

Ключові слова: комунікації, бренд, стейкхолдери, зацікавленість, інформація, університет.

Doroshenko Hanna, Kalinichenko Lyudmyla. Bright Communications as the Basis of University Brand Recognition.

The purpose of working on the brand of the university is not only to make it recognizable, but also to make everyone associated with the university believe in its uniqueness and success. A structured brand platform, bright communications and a strong organizational culture will help to achieve this. At the same time, academic reputation stands above advertising or marketing and is the basis of differentiation and quality.

The university brand should have such characteristics as integrity, uniqueness and value, but at the same time it should be relevant and addressed to different target audiences, both external and internal.

The communication activity of the university should be evaluated first of all from the point of view of the final addressee, for example, conduct a website audit, make control calls to the telephone numbers indicated in the advertising materials and on the web, compare the actual result with the expectations of the target audiences - for example, regarding the availability of information, friendliness and correctness of the staff.

Key words: communications, brand, stakeholders, interest, information, university.

Н. І. Закринична, Л. М. Шмакова, І. О. Паненко

КУЛЬТУРА ГОСТИННОСТІ ТА НАЙВАЖЛИВІШІ ЧИННИКИ ПРИВАБЛИВОСТІ ВИШІВ НІМЕЧЧИНИ

У цій роботі проаналізовано чинники, що впливають на систему університетської освіти в Німеччині та роблять вищі Німеччини привабливими для студентів. Вибір теми зумовлено не лише її актуальністю, але й необхідністю глибше вивчити питання: “Чому ЗВО Німеччини є привабливими для студентів?”. Констатовано, що Україна може використати досвід Німеччини в галузі розвитку освіти, науки й інтернаціоналізації вишів з метою міжвузівського партнерства та створення сприятливих умов для перебування іноземних студентів і викладачів. Наголошено на тому, що Федеральний уряд сприяє розвитку освіти й наукових досліджень та фінансуванню великої кількості різноманітних програм.

На сьогодні в Німеччині система університетської освіти, яка почала своє становлення ще в XIV столітті, залишається однією з найбільш відомих й ефективних. Найважливішим політичним інструментом у забезпеченні конкурентоспроможності й впливу держави на міжнародній арені є тріада – вища освіта, наукові дослідження й людський капітал. У сучасних умовах глобальної боротьби за лідерство Федеральний уряд істотно активізував політику в галузі вищої освіти й наукових досліджень з метою зміцнення позицій країни як світового центру вищої освіти. На розвиток освіти й наукових досліджень уряд виділив 12 млрд євро на період 2010 – 2013 рр., а в подальші роки з метою реалізації різноманітних програм до 2020 року було повністю виконано додаткове фінансування [3].

Держава активно підтримує процес інтеграції науки й бізнесу. До однієї з програм, що сприяють такій інтеграції, можна віднести «хай-тек стратегію 2020», метою якої є розвиток

високотехнологічних кластерів. Стратегія визначає п'ять пріоритетних напрямів, спрямованих на вирішення проблем глобального масштабу: клімат/енергетика, здоров'я/живлення, мобільність, безпека, комунікації. Програму реалізують з 2008 р. під керівництвом Федерального міністерства освіти і науки – головного державного інституту, що відповідає за науково-технічну політику в країні. Кожні два роки комісія з представників науки й бізнесу добирає 5 найбільш перспективних кластерів (у галузі біотехнології, хімії, фармацевтики, електромобілів та інформаційних технологій тощо), на кожний виділяють фінансування [3].

Останніми роками Німеччина проводить активну політику заохочення імміграції «з метою навчання» студентів з третіх країн. Німеччина входить до десяти країн, найпривабливіших для іноземних студентів, поряд з такими визнаними країнами-лідерами за кількістю іноземних студентів, як США, Австралія, Великобританія, Франція та Японія. Основною країною, яка постачає іноземних студентів до Німеччини, уважають Китай [5]. За даними конференції ректорів землі Баден-Вюртемберг (LRK), наплив українських студентів, який очікувався на 2022 рік у німецьких університетах, не досягнув найвищої очікуваної кількості [2]. Посилаючись на повідомлення голови конференції ректорів пана професора Томаса Пуля інформаційному агентству Дойче Пресе Агентур (Deutsche Presse Agentur), однією із причин є те, що молоді чоловіки залишилися в Україні, а другою – те, що українські студенти-біженці навчаються онлайн у рідних університетах [2]. Як повідомляє німецька газета “Lehre und Forschung” з посиланням на слова ректора університету м. Маннгейм, прогнозують, що Німеччина може очікувати на прибуття 100 тис. студентів з України [2]. На початку жовтня 2022 року кількість студентів з України становила більш ніж 30 тисяч, серед яких майже третина – представники третьої країни, що перед початком війни навчалися в Україні. Причинами незначного інтересу до навчання в Німеччині є перш за все мовні бар'єри, через які студенти віддають перевагу Польщі, Словаччині, Чехії або Румунії [3]. Як повідомляє Міністерство науки в Саксонії, зацікавленість українських студентів у продовженні освіти в Німеччині взагалі висока. Але через те, що більшість не має відповідного мовного рівня, це не знайшло відображення у вигляді високої чисельності абітурієнтів у закладах вищої освіти [3]. На цей час кількості студентів-біженців з України проходять мовну підготовку до навчання в німецькій системі вищої освіти на курсах та студієн-колегах – підготовчих факультетах. Прогнозується, що кількість українських студентів у вишах Німеччини може збільшитися у зв'язку із тим, що багато українських випускників шкіл залишаться в Німеччині, для того щоб розпочати навчання. Це є привабливим для них, тому що відсутня плата за навчання, хоча абітурієнти не є громадянами ЄС. В Україні, за словами пана Пуля, це можуть собі дозволити тільки найкращі [2].

Держава заохочує найбільш здібних іноземних студентів, надаючи їм стипендії. З 2011 р. найбільш талановиті іноземні студенти мають право нарівні з німецькими студентами претендувати на здобуття «Німецької стипендії», яку фінансують на половину приватні організації (фонди, компанії тощо), на половину Федеральний уряд [3]. При цьому університети самостійно займаються пошуком спонсорів і розподіляють стипендії. На рівні імміграційної політики створено найбільш сприятливі умови для інтеграції іноземних студентів на ринок праці після закінчення навчання. Німецька влада й роботодавці розглядають іноземних студентів як перспективні висококваліфіковані кадри. Під впливом Болонського процесу в Європейському Союзі Німеччина виробила свою стратегію інтернаціоналізації вишів, що сприяло просуванню міжнародної діяльності й конкурентоспроможності науково-освітніх установ. Важливим інструментом політики німецького уряду для зміцнення позицій Німеччини як світового лідера в галузі освіти й наукових досліджень є федеральна програма «Ініціатива майстерності». Головними завданнями програми було проголошено просування передових досліджень й підвищення конкурентоспроможності й привабливості університетів на міжнародному ринку завдяки посиленню їхнього наукового й академічного потенціалу. На практиці цю ініціативу реалізують Німецьке дослідницьке співтовариство (DFG) і Німецька рада з науки (WR) у вигляді конкурсу кращих проєктів з трьох напрямів: «школа докторантів», «кластери майстерності»

й «концепції майбутнього» [3]. Конкурс проєктів з розроблення «концепцій майбутнього» спрямовано на підвищення міжнародної конкурентоспроможності університетів як центрів проведення передових досліджень. За умовами конкурсу, для подання заявки на цей напрям фінансування університети повинні виконати дві додаткові умови: створити хоч б одну «школу докторантів» та один «кластер майстерності».

Отже, слід зазначити, що в останні десятиліття федеральні й земельні уряди роблять істотний внесок у розвиток інноваційних і високих технологій, створюють потужну цифрову інфраструктуру, здійснюють додаткове фінансування проєктів й ініціатив у галузі освіти, науки й інновацій, сприяючи зміцненню іміджу Німеччини як провідного освітнього й наукового центру. Досвід Німеччини в галузі розвитку освіти, науки та інтернаціоналізації вишів може використати Україна у сфері міжвузівського партнерства, у створенні сприятливих умов для перебування іноземних студентів і викладачів. Високою залишається зацікавленість українських студентів у продовженні освіти в Німеччині але через відсутність відповідного мовного рівня, чисельність абітурієнтів у закладах вищої освіти не досягла високих показників. Прогнозується можливе збільшення кількості студентів за рахунок українських випускників шкіл, які залишаються в Німеччині, щоб розпочати навчання.

Список бібліографічних посилань

1. Bataeva, E. (2020). Practices of Self-Constitution and Deconstruction in Higher Education. Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», [online] т. 26, с. 53–63 Available at: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/2069> [Accessed 29 Nov. 2022].
2. Forschung-und-lehre (2022). *Weniger ukrainische Studierende an deutschen Unis als erwartet* [online]. Available at: <http://surl.li/ebyvv> [Accessed 06 Dec. 202].
3. КМК. *Der Bologna-Prozess* [online]. Available at: <https://www.kmk.org/themen/hochschulen/internationale-hochschulangelegenheiten.html> [Accessed 06 Dec. 2022].
4. Тарарак, О. В., Тарарак, М. Ю. (2020). Особливості функціонування ЗВО Німеччини. *Теорія та методика навчання та виховання*, [online] 48, с. 123–131. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2020.48.11> [Accessed 12 Dec.].
5. UniPage (2021). *Universities in Germany* [online] Available at: https://www.unipage.net/ru/universities_germany [Accessed 06 Dec. 202].
6. Чемоданова, М. Ф. (2022). Глобалізація та інновації: нові можливості для освіти та підготовки кадрів. Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія», [online] т. 28. Available at: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/2379> [Accessed 29 Nov. 2022].
7. Шмоніна, Т. А. (2018). Навчання іноземних студентів у Німеччині: реалії та сучасні тенденції. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки :реалії та перспективи*, [online] вип. 65, с. 118–122. Available at: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/24129> [Accessed 06 Dec. 202].
8. Якушева, Е. Г. (2016). Реализация идей Болонского процесса в Германии: *интернационализация вузов*. Научно-методический электронный журнал «Концепт», [online] т. 43, с. 228–229. Available at: <http://e-koncept.ru/2016/76461.htm> [Accessed 06 Dec. 202].

References

1. Batayeva, E. (2020). Practices of Self-Constitution and Deconstruction v Higher Education. *Vcheni zapysky Kharkivs'koho humanitarnoho universytetu «Narodna ukrayins'ka akademiya* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], [online] vol. 26, pp. 53–63 Available at: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/2069> [Accessed 29 Nov. 2022].
2. Forschung-und-lehre (2022). *Weniger ukrainische Studierende an deutschen Unis als erwartet* [Fewer Ukrainian students at German universities than expected] [online]. Available at: <http://surl.li/ebyvv> [Accessed 06 Dec. 202].

3. KMK. *Der Bologna-Prozess* [The Bologna Process] [online]. Available at: <https://www.kmk.org/themen/hochschulen/internationale-hochschulangelegenheiten.html> [Accessed 06 Dec. 2022].
4. Tararak, O. St, Tararak, M. YU. (2020). Osoblyvosti funktsionuvannya ZVO Nimechchyny [Features of the functioning of the Western Military District of Nimechchin]. *Teoriya ta metodyka navchannya ta vykhovannya* [Theory and methods of training and development], [online] 48, pp. 123–131. DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2020.48.11> [Accessed 12 Dec.].
5. UniPage (2021). *Universities in Germany* [online]. Available at: https://www.unipage.net/ua/universities_germany [Accessed 06 Dec. 202].
6. Chemodanova, M. F. (2022). Hlobalizatsiya ta innovatsiyi: novi mozhlyvosti dlya osvity ta pidhotovky kadriv [Globalization and innovation: new opportunities for education and training]. *Vcheni zapysky Kharkivs'koho humanitarnoho universytetu «Narodna ukrayins'ka akademiya»* [Research bulletin of Kharkiv University of Humanities «People's Ukrainian Academy»], [online] vol. 28. Available at: <http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/handle/123456789/2379> [Accessed 29 Nov. 2022].
7. Shmonina, T. A. (2018). Navchannya inozemnykh studentiv u Nimechchyni: realiyi ta suchasni tendentsiyi [Education of foreign students in the city of Nimechchina: realities and current trends]. *Naukovyy zhurna INatsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 5: Pedahohichni nauky: realiyi ta perspektyvy* [Scientific hour of the National Pedagogical University named M. P. Drahomanov. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Perspectives], [online] iss. 65, pp. 118–122. Available at: <http://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/24129> [Accessed 06 Dec. 202].
8. Yakusheva, YE. H. (2016). Realizatsiya idey Bolons'kohoprotsesu u Nimechchyni: internatsionalizatsiya vuziv [Implementation of the ideas of the Bologna process in Germany: the internationalization of universities]. *Naukovo-metodychnyy elektronnyy zhurnal «Kontsept»* [Scientific and methodological electronic journal «Concept»], [online] vor. 43, pp. 228–229. Available at: <http://e-koncept.ru/2016/76461.htm> [Accessed 06 Dec. 202].

Закринична Наталя Іванівна, Шмакова Ліана Миколаївна, Паненко Інна Олексіївна.
Культура гостинності та найважливіші чинники привабливості вишів Німеччини.

У роботі аналізуються чинники, які впливають на систему університетської освіти в Німеччині, сприяють розвитку демократичної освіти, наукових досліджень та роблять Німеччину, поряд з такими визнаними країнами-лідерами за кількістю іноземних студентів, як США, Австралія, Великобританія, Франція та Японія, однією з найбільш привабливих країн для іноземних студентів. Розглянуто шляхи розвитку інноваційних і високих технологій, створення потужної цифрової інфраструктури, інструменти здійснення додаткового фінансування проєктів й ініціатив у галузі освіти і науки, які сприяють зміцненню іміджу Німеччини як провідного освітнього й наукового центру. Показано останні тенденції навчання іноземних студентів, програми, завданням яких є просування передових досліджень й підвищення конкуренто спроможності й привабливості університетів на міжнародному ринку. Наголошено, що високою залишається зацікавленість українських студентів у продовженні освіти в Німеччині та прогнозується можливе збільшення кількості студентів за рахунок українських випускників шкіл. Констатовано, що досвід Німеччини в галузі розвитку освіти, науки й інтернаціоналізації вишів з метою міжвузівського партнерства та створення сприятливих умов для перебування іноземних студентів і викладачів може бути використаний Україною.

Ключові слова: вища освіта, університетська освіта, фінансування, освітній процес, професійна діяльність, програма, самореалізація.

Zakrynychna Natalya, Shmakova Liana, Panenko Inna.
Culture of Hospitality and the Most Important Factors of Higher Education Attractiveness (Germany as an Example).

The work analyzes factors affecting the system of university education in Germany, contributing to democratic education development, scientific research and making Germany, along with such widely-recognized leaders in the number of foreign students as the USA, Australia, Great Britain, France and Japan, one of the most attractive countries for foreign students. Ways of developing innovative and high

technologies, creating a powerful digital infrastructure, instruments for additional funding projects and initiatives in the field of education and science, that contribute to strengthening the image of Germany as a leading educational and scientific center, have been considered. The latest trends in foreign students' education, programs aiming to promote advanced research and studies and increase universities competitiveness and attractiveness in the international market have been analyzed. It has been emphasized that Ukrainian students' interest in continuing their education in Germany remains high, as well as a potential increase in the number of students due to Ukrainian secondary school graduates has been predicted. Germany's experience in the field of development of education, science and internationalization of higher education institutions to provide inter-university partnership and create favorable conditions for foreign students and teachers' stay has been concluded to be used in Ukraine.

Key words: higher education, university education, funding, educational process, professional activity, program, self-realization.

О. А. Іванова

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЧИННИК ПОБУДОВИ ІМІДЖУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Створення іміджу та репутації навчального закладу передумова виходу на якісно новий рівень відносин з громадськістю, а також суттєвий чинник підвищення ефективної діяльності в цілому. Формування іміджу дає навчальному закладу не тільки рейтингові позиції, а й безпосередньо підвищує його конкурентоспроможність завдяки різним складовим. Однією з таких фундаментальних складових є наукова діяльність.

Наукова діяльність навчального закладу, особливо університету, як один з пріоритетних напрямів його діяльності, є ключовим організаційно-управлінським механізмом конвергенції наукової та освітньої діяльності, нарощування конкурентних позицій на національному ринку освітніх і наукових послуг, а також забезпечення потреб суспільства і вітчизняного ринку праці у висококваліфікованих фахівцях [4]. Ключові цілі науково-освітньої діяльності університету полягають у примноженні національного ресурсу знань на основі проведення наукових досліджень і розробок та їх широкого впровадження у господарську практику. Наукова діяльність викладачів – це шлях до розвитку та розширення професійних компетенцій, формування творчої багатогранної особистості студента та учня. Це підтверджує фундаментальність такої складової іміджу навчального закладу як наукова діяльність. Також наукова діяльність навчального закладу, забезпечує не тільки зміцнення його конкурентних позицій на вітчизняному ринку науково-освітніх послуг, але й підвищення міжнародного іміджу та престижу, диверсифікацію джерел фінансування, насамперед, завдяки розвитку різноманітних форм співробітництва з підприємницьким сектором економіки, участі в міжнародних програмах та грантових проектах.

Світова практика свідчить, що передові позиції посідають саме ті навчальні заклади, які значну увагу приділяють науково-дослідній сфері. Підтвердженням статусності таких закладів вищої освіти є входження до провідних міжнародних рейтингів. Інтеграція української системи вищої освіти у світовий освітній простір стала поштовхом для обрання закладами, які надають такі послуги, інноваційного шляху розвитку, що характеризується зокрема активізацією науково-дослідної діяльності.

До встановлення реформи вищої освіти в Україні науково-дослідній діяльності не приділялась увага в контексті складової іміджелогії закладів вищої освіти, також не приділялось уваги важливості наукової діяльності, зокрема науково-дослідної роботи як одного із визначальних компонентів створення позитивного образу навчальних установ загальної освіти [3].

В сучасних умовах це вже невід'ємний компонент, який є відправною крапкою для формування діяльності сучасної навчальної установи. Зрозуміло, що імідж навчального закладу, в основі якого покладений такий компонент, як науково-дослідна робота, формується за